

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพด้วยวิธีสอนแบบอริยสงฆ์
ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กรุงเทพมหานคร

นางสาววิมล - สิงห์ขุ

สถาบันวิทยาลัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-659-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17463658

**A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN THE SUBJECT OF THE WORLD
OF WORK THROUGH ARIYASACCA INSTRUCTIONAL METHOD OF ADULT
LEARNERS IN CLASSROOM TYPE AT THE LOWER SECONDARY
EDUCATION LEVEL, BANGKOK METROPOLIS**

MISS WALAPA SINGBOON

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

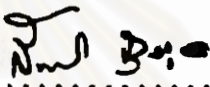
**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Non-formal Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1996

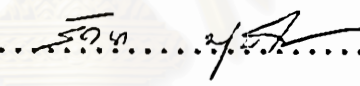
ISBN 974-634-659-8

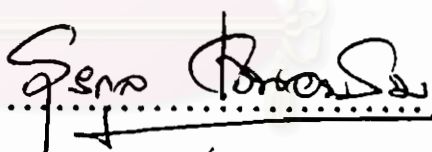
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพด้วยวิธีสอนแบบ
อริยสังข์ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
กรุงเทพมหานคร
โดย นางสาววัลภา สิงห์บุญ
ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

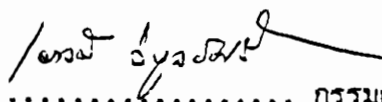

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ จงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.รัตนา นุ่มไพศาล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก่องแก้ว เจริญอักษร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวดี วิบูลย์ศรี)

วลภา สิงห์บุญ : การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพด้วยวิธีสอนแบบอริยสังข์ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร (A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN THE SUBJECT OF THE WORLD OF WORK THROUGH ARIYASACCA INSTRUCTIONAL METHOD OF ADULT LEARNERS IN CLASSROOM TYPE AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL, BANGKOK METROPOLIS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม และ ผศ.ก้องแก้ว เจริญอักษร, 256 หน้า ISBN 974-634-659-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนและหลังการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ ประเภทชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบอริยสังข์กับวิธีสอนตามปกติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนผู้ใหญ่วัดใหม่ช่องลม กรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน เรียนตามแผนการสอนด้วยวิธีสอนแบบอริยสังข์ กลุ่มควบคุม 30 คน ดำเนินการสอนตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทชั้นเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของทั้งสองกลุ่ม หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา ..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C644197 : MAJOR NONFORMAL EDUCATION
KEY WORD: LEARNING ACHIEVEMENT/ARIYASACCA INSTRUCTIONAL METHOD/ADULT LEARNERS

WALAPA SINGBOON : A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN THE
SUBJECT OF THE WORLD OF WORK THROUGH ARIYASACCA INSTRUCTIONAL
METHOD OF ADULT LEARNERS IN CLASSROOM TYPE AT THE LOWER
SECONDARY EDUCATION LEVEL, BANGKOK METROPCLIS. THESIS ADVISOR :
ASSO.PROF. SURAKUL JANOBROM, Ed.D. AND ASST.PROF.KONGKAE0
JARERNASORN. 256 pp. ISBN 974-634-659-8

The purposes of this research were to study and compare achievement of pre-test and post-test of adult learners in classroom type at the lower secondary education level through Ariyasacca Instructional method with The General method. The sample in this study of 60 Adult learners in classroom type at the lower secondary education level, during the second semester of the 1995 academic year in Wat Mai Chong Lom Adult School, Bangkok. The sample was used as multi-stage random sampling. The sample was divided into two groups equally : the experimental and control groups. The experimental group studied lesson plans of Ariyasacca Instructional method; where as the control group studied by The General method. The instruments to collect data was the achievement test. The mean, standard diviation and t-test were statistically used to analysis the data.

The Founding of the research were that the two groups' achievement in the subject of the world of work of adult learners in classroom type at the lower secondary education level, compared between pre-test and post-test. The post-test was highly at the .01 level of significance in both groups but between the experimental and control groups were different at the .01 level of significance.

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน

สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อผู้คิด

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้ข้อคิดเห็นคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่ให้ข้อคิด และให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีสอนแบบอริยสัจสี่ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีเช่นกัน ผู้วิจัยซาบซึ้งและระลึกถึงพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาออกโรงเรียนทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ผู้วิจัยเกิดปัญญาที่จะเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้ก่อเกิดประโยชน์ต่อไป ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สวัสดิ์ ตีขึ้น อาจารย์ธงชัย เจียมพุก และอาจารย์อุบล หักจันทิก ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ สนับสนุน ความร่วมมือเป็นอย่างดีซึ่งเสมอมาจากผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่วัดใหม่ช่องลม ที่ได้ให้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองสอนที่โรงเรียนอีกทั้งอาจารย์อนันต์ ทองดำสิง อาจารย์พงษ์รัตน์ ชารณแผ้ว และนักศึกษาผู้ใหญ่วัดใหม่ช่องลม ที่ให้ความร่วมมือช่วยให้การทดลองเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อนิธา บินกำฮัน และคณะครูโรงเรียนหัวหมากทุกท่านที่ให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาต่อ และให้กำลังใจเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ รุ่น 13 ทุกคนที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และเสริมสร้างกำลังใจเป็นอย่างดี ทำให้ผู้วิจัยเกิดความวิริยะอุตสาหะในการทำงานวิจัยครั้งนี้

วัลภา สิงห์บุญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การจัดการศึกษาตามแนวพุทธ.....	13
จุดมุ่งหมายและหลักการสอนตามแนวพุทธ.....	15
ความหมายของอริยสัจสี่.....	23
วิธีสอนแบบอริยสัจสี่.....	29
การใช้คำถามตามแนวพุทธศาสตร์.....	34
จิตวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์.....	37
สื่อการสอนตามแนวพุทธศาสตร์.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวัดผลประเมินผลตามแนวพุทธศาสตร์.....	39
เทคนิคการสอนผู้ใหญ่.....	41
องค์ประกอบของผู้เรียนรู้ได้เร็ว.....	47
คุณสมบัติสำคัญของผู้สอน.....	48
หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	50
ความสำคัญของวิชา โลกของงานอาชีพ.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนตามแนวพุทธและวิธีสอนแบบอริยสัจสี่.....	57
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก.....	100
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	136
ภาคผนวก ง.....	235
ประวัติผู้เขียน.....	256

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการวิเคราะห์คะแนนสอบก่อนการเรียนรู้ (Pre-test) วิชา โลกของงานอาชีพ ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	77
2	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre-test) และหลัง การเรียนรู้ (Post-test) บทที่ 1 วิชาโลกของงานอาชีพของ กลุ่มทดลอง.....	78
3	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้ (Pre-test) และหลังการเรียนรู้ (Post-test) บทที่ 2 วิชาโลกของงานอาชีพของ กลุ่มทดลอง.....	79
4	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้ (Post-test) ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	80
5	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเรียนรู้กับ หลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและของกลุ่มควบคุม.....	81
6	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ หลังการเรียนรู้ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม.....	83
7	แสดงค่าระดับความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ.....	111
8	ตารางแสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ ก่อนและหลังการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง (วิธีสอนแบบอริยสังคีติ).....	120
9	ตารางแสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพ ก่อนและหลังการเรียนรู้ของกลุ่มควบคุม (วิธีสอนตามปกติ).....	122
10	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่าง (D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพก่อนและหลังการเรียนรู้ ของกลุ่มทดลอง.....	124

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่าง (D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพก่อนและหลังการเรียนของ ของกลุ่มควบคุม.....126
12	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่าง (D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพก่อนการเรียน ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....128
13	ตารางเปรียบเทียบความแตกต่าง (D) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาโลกของงานอาชีพหลังการเรียน ระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....130
14	ตารางแสดงคะแนนพัฒนาการทางการเรียนบทที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอาชีพวิชาโลกของงานอาชีพก่อนและหลังการเรียน ของกลุ่มทดลอง (วิธีสอนแบบอริยสัจสี่).....132
15	ตารางแสดงคะแนนพัฒนาการทางการเรียนบทที่ 2 เรื่องลักษณะและองค์ประกอบในการดำเนินงานอาชีพเกษตรกรรมวิชาโลกของงาน อาชีพก่อนการเรียนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลอง (วิธีสอนแบบอริยสัจสี่).....134